

знаходяться у тісному взаємозв'язку один від одного.

Отже, можна зробити відповідний висновок, який полягає у тому, що існування політичних партій нерозривно пов'язано з прийняттям участі у виборах для зайняття представниками партій вищих державних посад, адже це є запорукою отримання широких владних повноважень для досягнення програмної мети. В умовах сучасних політичних криз їх значимість набуває все більшого значення, адже вони є обраними представниками народу, які покликані захищати демократичні засади суспільного життя.

Список використаних джерел:

1. Лукьянов Д.В. Гражданское общество и политические партии // Вісн. Харків. ун-ту № 506: Серія: Актуальні проблеми сучасної науки в дослідженнях молодих вчених м. Харкова: Ч. 1. – Харків, 2001. – С.5–7.
2. Юдин Ю. А. Политическиепартии и право в современномгосударстве / Ю. А. Юдин ; РАН, Ин-т государства и права. – М. : Форум – Инфра–М, 1998. – 288 с.
3. Нерсесянц В. С. Общая теория права и государства : учеб. для юрид. вузов и фактов / В. С. Нерсесянц. – М : Норма-Инфра-М, 1999. – 552 с.
4. Вашук О. М. Конституційно-правовий статус громадських організацій України / О. М. Вашук // Держава і право. – К., 2003. – Вип. 22. – С. 320–326.
5. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. / А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенков та ін. / За ред. В.В. Копейчикова. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 320 с.
6. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/ 96ВР [із змінами і доповненнями від 21.02.2014 р.] [Електронний ресурс] / Верховна Рада України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
7. Рішення Конституційного Суду у справі за конституційним поданням 70 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) положень першої статті 10, пункту 3 частини другої, частини п'ятої, шостої статті 11, статті 15, частини першої статті 17, статті 24, пункту 3 розділу VI «Заключні положення» Закону України «Про політичні партії в Україні» (справа про утворення політичних партій в Україні) від 12 червня 2007 р. № 2–рп/ 2007 // Відомості Верховної Ради України. – К., 2001. – № 23. – ст. 118.

Студент 1-го курсу ННІ №2 НАВС

Прокопченко Владислава Сергіївна

ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ. ПІДСТАВИ ЗВІЛЬНЕННЯ І ВИКЛЮЧЕННЯ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Юридична відповідальність – це юридичний обов'язок правопорушника зазнати примусового позбавлення його певних соціальних благ чи цінностей, які належали йому до фактичного правопорушення. До них ми можемо віднести :

1. Матеріальні;
2. Духовні;
3. Особисті;

Появі юридичної відповідальності передуює неправомірне поведінка. У юридичній відповідальності знаходить відбиття негативне ставлення держави до правопорушення і людини, яка його скоїла.

Обов'язково треба визначити те, що юридична відповідальність виявляється у певних негативних наслідках для правопорушника, наприклад:

- *штраф за безквитковий проїзд у приміський електричці
- *відшкодування збитків винуватцем автоаварії
- *догана студентові, який пропустив заняття, тощо.

Право застосувати ті чи інші заходи впливу мають державні органи і посадові особи. Оскільки в одного є право покарати, то у іншого з'являється обов'язок прийняти це покарання. Саме у цьому обов'язку полягає суть юридичної відповідальності

Юридичну відповідальність можна поділити на такі види:

*кримінальна відповідальність

*адміністративна відповідальність

*цивільно-правова відповідальність

*дисциплінарна відповідальність

*матеріальна відповідальність

*конституційна відповідальність.

Кримінальна відповідальність – це правовий наслідок, результат застосування норм кримінального права, засудження від імені держави особи, що визнана винною у вчиненні злочину. Кримінальна відповідальність установлена законом як правовий наслідок злочину і полягає у накладенні судом на особу, визнану винною у скоєнні злочину, певних позбавлень особистого і майнового характеру, таких як позбавлення волі, накладення штрафу та інші. До кримінальної відповідальності призводять діяння та вчинки, визнані злочином. Кримінальна відповідальність є двох видів: позитивна і негативна.

Адміністративна відповідальність – відповідальність громадян та посадових осіб перед органами виконавчої влади, а у випадках, визначених законом, перед судом, а також перед громадськими організаціями за винне порушення адміністративно-правових норм. Вона виявляється у застосуванні правопорушників адміністративних санкцій та стягнень. Реалізація санкцій є характерною ознакою адміністративної відповідальності, яка завдає винній особі моральної шкоди або матеріального збитку.

Цивільно-правова відповідальність – це не вигідні наслідки майнового характеру, що покладаються на особу, яка вчинила цивільне правопорушення, не виконала чи неналежно виконала зобов'язання або посягнула на абсолютні майнові чи особисті немайнові права або блага інших осіб.

Дисциплінарна відповідальність – не вигідні для працівника наслідки за невиконання покладених на нього трудових обов'язків. До працівника застосовуються такі стягнення: догана, звільнення з роботи.

Матеріальна відповідальність – зобов'язання однієї сторони (працівника) трудового договору відшкодувати збитки, заподіяні іншій стороні, підприємству, установі, організації у результаті порушення працівником покладених на нього трудових обов'язків. Матеріальна відповідальність має такі види: обмежена, повна, підвищена.

Конституційна відповідальність – це вид соціальної та юридичної відповідальності, який існує у сфері конституційно – правових відносин, передбачених нормами конституційного права.

Юридичну відповідальність можна охарактеризувати як систему, яка включає у собі:

А) Ознаки юридичної відповідальності:

1. Розглядається у зв'язку з державою (діяльність його компетентних органів – судів, посадових осіб).

2. Здійснюється в суворій відповідальності з нормами права.

3. Настає в зв'язку з неналежним виконанням юридичного обов'язку.

4. Забезпечується державним примусом.

Б) Принципи:

* законність

* обґрунтованість

* доцільність

* невідворотність

* справедливість.

В) Функції:

* Превентивна (попереджувальна)

* Виховна

* Компенсаційна (відновлення)

* Сигналізаційна (інформаційна)

Г) Підстави для притягнення до юридичної відповідальності:

* Юридичний факт скоєння правопорушення

*Наявність в діях лица змісту правопорушення, що включає об'єкт, суб'єкт, об'єктиву та суб'єктивну сторони.

Правопорушення є підставою юридичної відповідальності організацій та їх громадян, але це не може означати, що за вчинення кожного правопорушення має бути неминуча юридична відповідальність. Є багато випадків, у яких закон звільняє від юридичної відповідальності чи може навіть зовсім виключати її. Звільнення від юридичної відповідальності – це, насамперед, відмова компетентних органів держави, в передбачених законом випадках, від осуду поведінки і застосування заходів державного примусу.

Якщо казати про підстави звільнення від юридичної відповідальності треба розуміти юридичні факти і обставини, при наявності яких в силу норм права знімається обов'язок зазнавати заходи державного примусового впливу за вчинене правопорушення.

До підстав звільнення від відповідальності, які зазначені в кримінальному, адміністративному, та трудовому законодавстві, треба віднести такі пункти:

1. Невисокий ступінь суспільної безпеки правопорушення або втрата ним ознак суспільної небезпеки

2. Низький ступінь суспільної небезпеки особистості правопорушника або особа, що вчинила правопорушення, перестала бути суспільно небезпечною

3. Діяльне каяття правопорушника – примирення з потерпілим і добровільне відшкодування заподіяної своїми діями шкоди, тобто наявність в особи соціально схвалюваної поведінки (до і після здійснення правопорушення)

4. Завершення строку давності щодо притягнення до юридичної відповідальності

5. Акт про амністію або помилування

Також можна виділити загальні підстави виключення. Такі як:

1. Особа, яка вчинила правопорушення, перестала бути суспільно небезпечною

2. Правопорушення в результаті змін обставин втратило ознаки суспільної небезпеки

Щодо підстав виключення юридичної відповідальності треба віднести такі пункти:

1. Стан особистості правопорушника, визначений як неосудний, тобто неосудність особи, що доведена в судовому порядку – не досягнутий вік, що встановлено законом.

2. Відсутність суспільної небезпеки діяння у випадках захисту суб'єктом своїх прав - необхідна оборона та крайня необхідність

3. Відсутність у діянні елементів складу правопорушення – об'єктивно протиправне діяння, тобто діяння безвинне, фізичний або психічний примус, виконання наказу

4. Заподіяння шкоди при затриманні особи, що скоїла злочин, обґрунтований ризик

5. Скасування акта, що установив юридичну відповідальність.

Певною мірою інститут звільнення є винятком з правил настання юридичної відповідальності за вчинене правопорушення. У таких ситуаціях суб'єкт правопорушення не стає суб'єктом юридичної відповідальності, хоча зазвичай ці категорії тотожні.

Таким чином ми розкрили поняття юридичної відповідальності, дослідили її систему і види, проаналізували підстави звільнення та виключення юридичної відповідальності.

Доцент кафедри кримінального права та процесу
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана, кандидат
юридичних наук, доцент

Рощина Інна Олександрівна
ВІДПОВІДНІСТЬ НОРМ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ СТ. 10
ЄВРОПЕЙСЬКОЇ КОНВЕНЦІЇ ПРО ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ І
ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД

Серед прав людини і основоположних свобод, передбачених ст. 10 Європейської конвенції, права людини на свободу вираження поглядів найбільш викликають дискусії як у